

**Комунальний заклад вищої освіти
Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»
Кафедра «Інструментальне виконавство (за видами)»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергєєнко О.М.

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЧИТАННЯ ПАРТИТУР ВК 57

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
Спеціальність	В5 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Інструментальне виконавство (за видами)»
Статус дисципліни	Вибірковий

Робоча програма навчальної дисципліни «**ЧИТАННЯ ПАРТИТУР**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **В** «**Культура, мистецтво та гуманітарні науки**», спеціальності **В5** «**Музичне мистецтво**», освітньо-професійної програми «**Інструментальне виконавство (за видами)**»

Розробник: **Сікалова О. В.** – старший викладач кафедри «Інструментальне виконавство (за видами)» КЗВО КОЛР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Інструментальне виконавство (за видами)»

протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

перезатверджено: протокол №2 від 07 вересня 2021 р.

перезатверджено: протокол №9 від 08 червня 2022 р.

перезатверджено: протокол № 11 від 15 червня 2023 р.

перезатверджено: протокол № 11 від 25 червня 2024 р.

перезатверджено: протокол № 1 від 02 вересня 2024 р.

перезатверджено: протокол №1 від 01 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри **Ясько О.А.**

1. Опис навчальної дисципліни для ступеня освіти ВК 57 «Читання партитур»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки: IV-й	
Загальна кількість годин – 120	32/32	10/8
Кількість модулів – 2	Семестри:	
Тижневих годин індивідуальних занять для денної форми навчання: 7-8 семестри - 2 години на тиждень	VII, VIII.	VII, VIII.
Тижневих годин самостійної роботи студента для денної форми навчання: 7- 1,5 години на тиждень 8 семестр - 2 години на тиждень.	Індивідуальні:	
Для заочної форми навчання: 7-8 семестри – 3 годин на тиждень	Денне – 64	Заочне – 18
Форма підсумкового контролю: диф. залік – 7,8 семестри.	Самостійна робота:	
	Денне – 56	Заочне – 102

2. Мета та завдання навчальної дисципліни ВК 57

Мета навчальної дисципліни «Читання партитур» – підготовка здобувачів до майбутньої практичної професійної діяльності як артистів оркестрів так і керівників ансамблів, камерних ансамблів, оркестрів (народних інструментів, духових інструментів). Передбачає вивчення загальних відомостей про оркестр, специфіки читання оркестрової партитури та розгляду типів оркестрової фактури, особливостей оркестрового письма та функції музичної тканини в оркестровій

партитурі. Оволодіння теоретико-практичними методичними засадами опанування оркестрової партитури будь-якого виду, здатністю до глибинного осмислення і освоєння художньо-образного змісту оркестрових творів, формування вмінь високонавсько-майстерного відтворення різних видів оркестрових партитур, вмінь спрощення оркестрового полотна та здатності до їх транспонування та читання з аркуша.

Завдання навчального курсу «Читання партитур» є:

- надання здобувачам загальних відомостей історії музичних інструментів;
- отримання практичних, теоретичних навичок, прийомів та методів вивчення партитур для оркестру;
- ознайомлення з основними видами оркестрової фактури, принципами функційного звучання оркестрових груп;
- вдосконалення практичних навичок з оркестрування фактурно-простих музичних композицій;

Міждисциплінарний взаємозв'язок, що передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок із таких фахових дисциплін: теорія музики, гармонія, поліфонія, інструментування, читання оркестрових партитур, історія оркестрових стилів. Вивчення дисципліни «Читка партитур» сприяє формуванню у здобувачів таких фахових та загальних компетентностей:

- інтегральна – здатність до вирішення професійних завдань за допомогою фахових дисциплін: теорія музики, гармонія, поліфонія, інструментування, читання оркестрових партитур, історія оркестрових стилів;
- комунікативна – розвинути педагогічні та організаторські здібності здобувача для роботи в команді за допомогою міжособистісного спілкування та взаємодії;
- інформаційна – здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань, а також ефективно використовувати інформаційні технології у соціальній та професійній діяльності;
- світоглядна – передбачає формування ціннісно-орієнтаційної позиції, збереження національних духовних традицій;
- інструментально-виконавська – здатність створювати та реалізовувати власні

художні концепції в інструментально-виконавській діяльності, аргументовані знанням музичних стилів різних епох та володінням техніками, прийомами та виконавськими методиками;

- підготувати здобувачів до самостійної роботи в якості керівника ансамблю, малого та симфонічного оркестру;
- концертно-сценічна – здатність до культурно-освітньої та концертно-виконавської діяльності в умовах публічного виступу.

Предмет навчальної дисципліни – здобувач досконало володіє інструментом, має творчу волю та різнобічний музичний світогляд, володіє необхідними методичними знаннями і вміє узагальнювати і застосовувати набуті знання та навички у дослідницькій, практичній та виконавській діяльності, раціональних прийомів читання партитур з аркушу.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Читання партитур» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: ЗК 2,4,7,8. СК 4,6,13.

- **ЗК2** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- **ЗК4** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК7** Здатність бути критичним та самокритичним.
- **ЗК8** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **СК4** Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- **СК6** Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- **СК13** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

Завдання дисципліни:

- формування мотивації до постійного пошуку творчих рішень в роботі з ансамблем, малим та симфонічним оркестром;
- удосконалення художнього смаку, почуття стилю, культури звуковидобування, артикуляційної майстерності та фразування;
- розвиток механізмів творчої уваги, музичної пам'яті, активація слухової сфери;
- виховання стійкої уваги й самоконтролю в процесі виконання музики;

- оволодіння сольним та ансамблевим концертним репертуаром, що вбирають в себе твори різних епох, стилів та жанрів;
- розвиток артистизму;
- удосконалення навичок читання з аркушу, транспонування;
- вивчення сучасних концепцій методики й практики виконавського мистецтва.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни :

- Середня спеціалізована музична освіта або диплом молодшого спеціаліста
- ОК 11 «Сольфеджіо», ОК 12 «Гармонія», ОК 13 «Аналіз музичних форм», ОК 16 «Диригування», ОК 29 «Оркестровий клас», ОК 31 «Інструментовка». Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньої програми «Інструментальне виконавство (за видами)» вивчення навчальної дисципліни «Читання партитур» ВК 57 забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5
8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Читання партитур»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5
8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ФОРМУЮТЬСЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Читання партитур» ВК 57 сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання через такі компетентності: (ЗК – загальні СК - спеціальні)

Шифр	Назва компетентності	Дескриптори НРК				ПРН
		Знання Зн1 Концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень Зн2Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Уміння Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Автономія та відповідальність АВ1Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб АВ3 Здатність до подальшого навчання з високим автономності	
	Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та					ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17

	характеризується комплексністю та невизначеністю умов.					
загальні (ЗК) 2, 4, 7, 8						
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
ЗК 7	Здатність бути критичним та самокритичним	Зн1 Зн2	-----	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 5,6, 7,8,9, 10,11, 12, 14,15, 16,17
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
спеціальні (СК) 4,6,13.						
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
СК 13	Здатність	Зн1	Ум1	К1	АВ1	ПРН:

	використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.	Зн2		К2	АВ2 АВ3	1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
--	--	------------	--	-----------	--------------------	---

3.1 Після опанування навчальної дисципліни «Читання партитур» здобувачі повинні:

знати:

- виконавський репертуар та основні нотні видання репертуару симфонічного оркестру відповідно до програмних вимог;
- інструктивну літературу;
- прийоми та етапи розбору нотного тексту;
- музичну термінологію.

вміти:

- виконувати твори різних епох, жанрів, стилів;
- аналізувати та піддавати критичному розбору процес виконання музичного твору. Знаходити методи й способи роботи над ними, враховуючи епохи, стилі, жанри;
- знаходити індивідуальні шляхи втілення музичних образів, розкривати художній зміст;
- створювати власну інтерпретацію музичного твору;
- самостійно вивчати й готувати до концертного виступу різножанрові твори, використовуючи раціональні методи пошуку, систематизації, відбору у спеціальній навчально-методичній літературі, що випускається за профілем підготовки;
- читати твори з аркушу, акомпанувати голосу та інструменту на фортепіано. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання

3.2 Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: диф. залік, виконання програмових творів.

3.3 Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань здобувачів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (залік/екзамен).

Оцінювання знань здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Критерії поточного оцінювання знань студентів

5	A (відмінно)	= 100-90 балів
4	B-C (добре)	= 74-89 балів
3	D-E (задовільно)	= 60-73 бали
2	FX (незадовільно)	= 35-59 з можливістю повторної перездачі
1	F (незадовільно)	= 1-34 з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Правила оцінювання:

Максимальна кількість балів з дисципліни «Читання партитур» за семестр – 100 балів. Поточний контроль проводиться впродовж кожного семестру з оцінюванням роботи в класі та самостійної роботи здобувача.

Одне оцінювання можливе від 1 до 5 балів¹.

За кожен тему студент може бути оцінений від трьох до чотирьох раз.

Максимальний бал поточного контролю становить 80 балів².

За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За пропуск занять без поважної причини або непідготовлені домашні завдання кількість балів знижується :

Нарахування заохочувальних балів (+)		
1.	Стовідсоткове відвідування занять протягом семестру.	+ 5 балів
2.	Творча активність, направлена на пошук додаткової літератури для більш поглибленого опрацювання теми, що вивчається у певному модулі.	+5 балів

Штрафні бали (-)		
1.	Відсутність на заняттях без поважних причин.	-5 балів
2.	Здача модульних та самостійних робіт пізніше призначеного терміну.	-5 балів
3.	Не виконання студентом завдань по самопідготовці	-5 балів

¹ Дивитись таблицю «Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою».

² Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово».

Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою	
«5»	При виконанні музичних творів, здобувач впевнено відтворює текст напам'ять. Яскраво інтерпретує музичні твори, дотримуючись темпових та динамічних позначень. Виразно передає художній зміст твору (фразування, динамічний розвиток, характер). Систематично і результативно працює над удосконаленням виконавської техніки. Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Вільно володіє термінологією. Вільно орієнтується в стилістичних особливостях творів різних епох. Старанно виконує всі програмові вимоги. Здатен проаналізувати свою роботу над музичним матеріалом. Систематично готується до занять. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни. Приймає участь у фортепіанних концертах.
«4»	Здобувач демонструє досить переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. При виконанні музичних творів, впевнено відтворює текст напам'ять, дотримуючись авторських вказівок (відповідний темп, динаміка, штрихи, аплікатура). Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, цілісність твору). Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Систематично готується до занять. Здатен самостійно працювати та аналізувати свою роботу. Приймає участь у фортепіанних концертах.
«3»	Здобувач відтворює текст напам'ять, передає характер та художній зміст твору, виконує авторські вказівки (темп, динаміка, аплікатура). Але не завжди демонструє переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. Спостерігаються окремі помилки в розумінні стилістичних особливостей музичних творів. При виконанні допускає незначні помилки, які не заважають загальному сприйняттю твору. Виконує всі програмові вимоги, знає музичну термінологію. Володіє інформацією про композитора, його творчий спадок. Систематично готується до занять.
«2»	Здобувач відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять.

«1»	<p>Здобувач відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.</p> <p>Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою. Здобувач по нотах відтворює текст без відповідних штрихів та динаміки, не звертає уваги на аплікатуру, допускає метро-ритмічні помилки. Музичною термінологією володіє частково. Систематично не готується до занять, програмові вимоги не виконує.</p>
------------	--

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань здобувачів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання. Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів здійснюється через проведення диференційованого заліку.

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання здобувачем усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Здобувач, який набрав кількість балів, що прирівнюється до оцінки «високий рівень» (відмінно) може бути звільнений від складання диференційованого заліку.

Від 1-20 балів (диф. залік)	
16-20 б.	- Виконання програми без помилок, - Яскрава інтерпретація - Виразна передача художнього змісту
11-15 б.	- Непереконливий рівень втілення художніх образів. Незначні помилки.
6-10 б.	- Не відповідність темпу, штрихів. Велика кількість текстових помилок.
1-5 б.	- Не вивчений текст.

³ Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово». Робоча програма ВБ 53 «Читання партитур».

IV РІК НАВЧАННЯ

Залік у 7 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль		Разом		
Модуль 1																		
Т1				Т2				Т3				Т4				Залік		100 б
Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р				сам.р				сам.р				сам.р				
<p>Поточний контроль роботи проводиться 4 рази за кожну тему й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)*складає не менше 30% від 80 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 80 балів самостійної</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 7 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 20 балів</p>				

Залік у 8 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль		Разом		
Модуль 2																		
Т1				Т2				Т3				Т4				Залік		100 б
Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р				сам.р				сам.р				сам.р				
<p>Поточний контроль роботи проводиться 4 рази за кожну тему й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)*складає не менше 30% від 80 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 80 балів самостійної</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 8 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 20 балів</p>				

Види робіт	Бали рейтингу		
<p>Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки. Виконання програми без помилок, яскрава інтерпретація виразна передача художнього змісту.</p>	100-90 балів	Високий	А
<p>Оцінюється робота здобувача, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки. Непереконливий рівень втілення художніх образів.</p>	82-89 балів	достатній	В
<p>Оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки. Непереконливий рівень втілення художніх образів.</p>	74-81 балів	достатній	С
<p>Оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної</p>	64-73 балів	середній	D

дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.				
Оцінюється робота здобувача, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді. Під час виконання програмових творів велика кількість текстових помилок.	60-63 балів	середній	Зараховано	E
Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою, низький рівень розвитку музикального слуху, слабкий розвиток музичного мислення, пам'яті, низький рівень диригентських знань, умінь, навичок, про що свідчить недбалість виконавської інтерпретації музичних творів.	35-59 незадовільно з можливістю повторної перездачі	початковий	Не зараховано	FX
Завдання не виконане, знання з навчальної дисципліни відсутні. Велика кількість пропусків занять без поважних причин. Має мінімальні музично-теоретичні знання. Програмові вимоги систематично не виконує.	1-34 незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		Не зараховано	F

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

Тема 1 Загальна характеристика і види симфонічного оркестру. Оркестрова партитура та її запис. Загальні історичні особливості розвитку оркестру. Види і типові склади оркестрів: камерний, струнний, духовий, симфонічний, джазовий, народний. Партитури оркестрів: види партитур та їхній запис. Порядок розміщення інструментів в оркестровій партитурі. Система ключів, транспонуючі інструменти.

Тема 2 Редукція оркестрової партитури. Особливості ампліфікації клавіру партитури. Ідентичність запису оркестрової партитури та клавіру. Редукція партитури (поняття редукції) по вертикалі (гармонія) та горизонталі (мелодія). Особливості збагачення клавіру оркестрової партитури, поняття ампліфікації. Особливості читання партитур поліфонічного складу.

Тема 3 Типи оркестрової фактури, особливості оркестрового письма та функції музичної тканини в оркестровій партитурі. Типи оркестрової фактури та специфіка аналізу оркестровки. Прийоми розвитку музичної тканини. Дублювання звуків в оркестровому письмі. Переплетення голосів та мелодичних ліній. Особливості зміни та чергування інструментальних тембрів (оркестрових груп). Загальна характеристика виражальних можливостей оркестрових груп інструментів симфонічного оркестру.

Тема 4 Група струнно-смичкових інструментів. Загальні відомості про струнно-смичкову групу та її роль і функційне значення в оркестрі. Загальні відомості про інструмент та виражальні можливості: скрипка, альт, віолончель, контрабас.

МОДУЛЬ 2.

Тема 1 Група дерев'яних, мідних духових та ударних інструментів. Загальні відомості про дерев'яну, мідну духову та ударну групи інструментів: їхня роль і функційне значення в оркестрі. Виразальні можливості: флейта, гобой, кларнет, фагот, контрфагот. Загальні відомості про інструмент та виразальні можливості: валторна, труба, тромбон, туба. Особливості нотації та виразальні можливості ударних інструментів.

Тема 2 Група народних струнних та духових інструментів. Загальні відомості про групу струнних народних щипкових та ударних інструментів: гуслі, домра, бандура, гітара, цимбали та ін. Сопілка та її різновиди. Оркестрові виразальні можливості язичкових інструментів: баян, акордеон, бандонеон.

Тема 3 Малий симфонічний оркестр. Інструментальний склад малого симфонічного оркестру. Особливості динамічного співвідношення оркестрових груп інструментів. Визначення функційного значення інструментальних груп в симфонічній партитурі. Прийоми оркестрового *crescendo* і *diminuendo*. Загальні проблеми інструментування музичних творів.

Тема 4 Читання по партитурі музичних творів різних жанрів та стилів для соліста (інструменталіста, вокаліста) з оркестром.

4.2 Структура навчальної дисципліни

ТЕМА	Кількість годин					
	Денна форма			Заочна форма		
	всього	індивідуальні	самостійні	всього	індивідуальні	самостійні
IV рік навчання						
МОДУЛЬ 1.						
Тема 1 Загальна характеристика і види симфонічного оркестру.	15	8	7	15	2	12
Тема 2 Редукція оркестрової партитури.	15	8	7	15	2	13
Тема 3 Типи оркестрової фактури, особливості оркестрового письма та функції музичної тканини в оркестровій партитурі.	15	8	7	15	2	13
Тема 4 Група струнно-смичкових інструментів.	15	8	7	15	3	13
Разом:	60	32	28	60	9	51
МОДУЛЬ 2.						
Тема 1 Група дерев'яних, мідних духових та ударних інструментів.	15	8	7	15	2	12
Тема 2 Група народних струнних та духових інструментів.	15	8	7	15	2	13
Тема 3 Малий симфонічний оркестр.	15	8	7	15	2	13
Тема 4 Читання по партитурі музичних творів.	15	8	7	15	3	13
Разом:	60	32	28	60	9	51
	денне			заочне		
Загальний обсяг годин:	120	64	56	120	18	102

4.3 Самостійна робота (денна, заочна форми)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.	Заочна ф.
МОДУЛЬ 1.			
1	Тема 1 Закріплення музичного матеріалу, який вивчається на заняттях з викладачем, шляхом прослуховування аудіо та відео записів.	7	12
2	Тема 2 Складання власної системи самостійних занять на основі вивчення практичних порад відомих диригентів та музикантів.	7	13
3	Тема 3 На основі теоретичного матеріалу та нотних партитур визначити основні особливості розвитку	7	13

	оркестру та оркестрового письма в творах двох композиторів (за вибором): К.Монтеверді, Ж.Б.Люлі, А.Скарлатті, Ж.Ф.Рамо, Й.С.Бах, Г.Ф.Гендель.		
4	Тема 4 Аналіз партитури струнного оркестру. Читання партитури на фортепіано.	7	13
	Всього по 1 модулю:	28	51
	МОДУЛЬ 2.	Денна ф.	Заочна ф.
5	Тема 1 На основі теоретичного матеріалу та нотних партитур визначити основні особливості розвитку оркестру та оркестрового письма в творах двох композиторів (за вибором): Й.Гайдн, В.А.Моцарт, Л.Бетховен, Ф.Шуберт, Дж.Россіні, Г.Берліоз, Р.Шуман, Р.Вагнер, А.Дворжак, Е.Гріг.	7	12
6	Тема 2 Твори крупної форми, поліфонічні та твори зі складними розмірами. Твори різні за стилем та жанрами.	7	13
7	Тема 3 Ознайомитися з сучасними українськими оркестрами та їх диригентами. Проаналізувати репертуар.	7	13
8	Тема 4 Вивчення музичних творів для соліста (інструменталіста, вокаліста) з оркестром – детальне вивчення партії соліста, узгодження художнього змісту музичних творів, темпів, штрихів, агогіки тощо; відпрацювання вступів соліста; робота над нотним текстом оркестрового супроводу.	7	13
	Всього по 2 модулю:	28	51
		Денна ф.	Заочна ф.
	Разом годин:	56	102

5. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Інструменти та обладнання: музичні інструменти фортепіано, роялі, метрономи; репетиційна база, бібліотечний фонд, спеціально обладнане приміщення для концертних заходів; база виконавської практики відповідно до навчальної програми; комп'ютерне та програмне забезпечення, мультимедійні засоби у сфері музичної

діяльності.

Аудиторний фонд:

- навчальний корпус
- концертний зал №1
- концертні аудиторії - №,33, 34
- класи № 34
- точки бездротового доступу до мережі інтернет– кафедральний клас Фортепіано № 46
- нотна бібліотека, її структура: читальний зал, абонемент навчальної літератури та нотної літератури;
- навчальні плани;
- навчально-методичні комплекси дисциплін.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання LMS Moodle -інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти.

6. Методичні рекомендації

6.1 Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи.

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу. Проводиться з метою отримання нових знань, їх закріплення, розширення та поглиблення є складником його навчання. Викладач допомагає відпрацювати музичний матеріал, дає конкретні вказівки щодо обсягів, напрямів самостійної роботи.

Самостійна робота здобувачів охоплює:

- Теоретичний аналіз творів програми;
- Розбір твору: читання партитури, розбір партій окремих груп;
- Ескізне вивчення творів;
- Художньо-музичний аналіз твору;
- Вивчення твору напам'ять;

- Доведення твору до концертного стану.

Самостійна робота носить систематичний характер є обов'язковою. Формування та розвиток навичок самостійної діяльності студента передбачає:

- Аналіз та синтез;
- Самоконтроль та самооцінка;
- Активність;
- Ініціативність;
- Творчий підхід.

Зміст самостійної роботи здобувачів у форматі дисципліни «*Читання партитур*» визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота здобувача проявляється в опрацюванні спеціальної літератури, в умінні вільно орієнтуватися у стилях і жанрах, аналізувати і давати оцінку власному виконанню музичного твору.

Приблизний репертуарний список

IV курс

1. Бетховен Л. – Симфонії. Увертюра «Егмонт»
2. Бізе Ж. – Музика до драми А. Доде «Арлезіантка». Опера «Кармен» (увертюра)
3. Брамс Й. – Симфонії
4. Вагнер Р. – Опер «Тангейзер», «Рієнци» (увертюри)
5. Верді Д. – Увертюри до опер
6. Лисенко М. – Опера «Тарас Бульба» (увертюра)
7. Гуно Ш. – Опера «Фауст» (танці)
8. Гріг Е. – Музика до драми Г. Ібсена «Пер Гюнт»
9. Данькевич К. – Опера «Богдан Хмельницький»
10. Кореллі Л. – Ларго
11. Ліст Ф. – Симфонічна поема «Прелюди». Угорські танці
12. Гайдн Ф. – Симфонії

13. Мендельсон Ф. – Увертюра «Рюх Блаз»
14. Моцарт В. – Опера «Чарівна флейта» (увертюра). Симфонії. Фортепіанні твори (уривки, частини)
15. Шопен Ф. – Прелюдія №7

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Вечір Д. В. Аналіз музики в аспекті фактурно-гармонійного комплексу. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки й теорії і практики освіти : зб. наук. робіт. Харків: Стиль-Іздат, 2003. Вип. 11. С. 84–92.
2. Гайдено А.П. Інструментознавство та основи теорії інструментування: підручник. Харків : Майдан, 2010. 156 с.
3. Голючек М. С. Основні прийоми володіння технікою диригування: навч.-метод. посіб. Київ: ДНМЦЗКМО, 2020. 75 с.
4. Доронюк В. Д. Курс техніки диригування: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ: Прикарпатський університет ім. В. С. Стефаника, 2004. 292 с.
5. Опарик Л.М. Читка партитур : хрестоматія. Івано-Франківськ, 2019. 46 с.
6. Ніколаєнко П. М. Теорія і методика початкового навчання диригування майбутніх учителів музики. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. 192 с.
7. Побережна Г., Щерлиця Т. Загальна теорія музики. – К., «Вища школа» - 2004.
8. Прокулевич О. В. Основи хорового диригування. Умань: ФОП Жовтий О. О., 2016. 140 с.
9. Роговська Є. В., Рутецький В. В. Оркестр народних інструментів : навчально-методичний посібник. Житомир : ЖДУ ім. І.Франка, 2014. 220 с.
11. Сверлюк Я. В. Диригентсько-оркестрова освіта: теорія, методика, практика: монографія. Рівне: РДГУ, 2007. 235 с.
12. Сідлецька Т.І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія. Вінниця : ВНТУ, 2009. 184 с.
14. Слободніченко Д. Особливості процесу читання з листа хорових партитур / Д.

Слободніченко // Вісн. Кн. палати. - 2005. - № 4. - С. 49-51.

15. Смаглій Г., Маловик Л. Основи теорії музики – Харків, вид «Фак» - 2001.
16. Терлецький М.М. Читання партитур для духового оркестру (практичний курс) [Текст] : навч. посібник / М. М. Терлецький ; Рівненський держ. гуманітарний ун-т. - Рівне : Перспектива, 2006. - 203 с.
17. Українська музика [Ноти] : Оркестрові партитури. Ч.1 / упоряд. Корницький Є. Тернопіль : Підручники і посібники, 2003. 256 с.
18. Лясота В. Діалог диригентів: учитель і учень. Одеса: ОДМА ім. А. Нежданової, 2002. 26 с.
19. Хащеватська С. Інструментознавство: підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 256 с.
20. Черкаський Л. М. Українські народні музичні інструменти. Київ: ДАКККіМ, 2003. 264 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)

www.4uth.gov.ua – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва

www.chl.kiev.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей

<http://old.dnpb.gov.ua> – веб-сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни ВБ 53**

**1. Робоча програма перезатверджена на засіданні кафедри у 2022 / 2023н.р.
зі змінами:**

- з репертуарного списку робочої програми видалені твори композиторів держави агресора.
- змінено код дисципліни згідно плану та Матриці відповідності програмних компетентностей освітньої програми «Інструментальне виконавство (за видами)» 22/23 – ВБ 53.
- Відповідно до освітньої програми «Інструментальне виконавство (за видами)», що була рік на громадському обговоренні оновлено
- Порядок тем.

протокол № 1 від 29 серпня 2022р. Зав. кафедрою Ясько О.А.

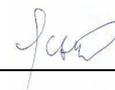

(підпис)

**2. Робоча програма перезатверджена на засіданні кафедри у 2023/ 2024н.р.
зі змінами.**

Відповідно до освітньої програми «Інструментальне виконавство (за видами)», що була рік на громадському обговоренні оновлено:

протокол № 11 від 15 червня 2023 р. Зав. кафедрою Ясько О.А.

- Репертуар

3. Робоча програма перезатверджена на засіданні кафедри у 2023 / 2024 н.р.

- Удосконалили таблиці : «Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою», «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово»
- Внесені правки в тлумачення правил оцінювання.

протокол № 11 від 25 червня 2024 р. Завідувач кафедри Ясько О.А.

(підпис)

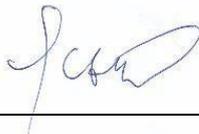
4. Робоча програма перезатверджена на засіданні кафедри у 2024 / 2025 н.р.

Внесено доповнення: таблицю «Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни».

- зазначено інтегральну компетентність,
- до кожної ЗК та СК згідно матриць вписані дескриптори НРК
- написано назви кожної компетентності ЗК та СК, через які у здобувачів вищої освіти формуються програмні результати
- зазначено такі дескриптори НРК : знання Зн1, Зн 2, Уміння Ум1, комунікація К1, К2, автономія та відповідальність АВ1, АВ2, АВ3.
- прописано ПРН до кожної ЗК та СК

Протокол № 1 від 01 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри _____

Ясько О.А.